

EXPRESS CODZIENNY

24 Kwartki i Wydrukowane Słowa Kluczowe, Kolor 11. Subskrypcja 12

10 zł

Czwartek 17 marca 1938 r.

Nr. 77

Litwa kapituluje

Rząd kowieński przyjmie wszystkie warunki, podyktowane przez Polskę — Panika na Litwie wzrasta z godziny na godzinę
Sowiety odmawiają Litwie pomocy

KOWNO. Nastroj paniki w związku z krwawą prowokacją litewską nie tylko nie ustępuje, ale wzrasta z godziny na godzinę.

Specjalnie nastroj ten daje się wyczuwać w sferach rządowych i urzędowych. Zaniepokojenie w Kownie wzmogło się jeszcze bardziej na tle wiadomości o przerwaniu urlopu przez ministra Spraw Zagranicznych Polski i powrocie jego do kraju celem przedsięwzięcia kroków dla załatwienia sprawy litewskiej.

Prezydent Litwy p. Smetona rozmawiał ponownie z posłami Francji i Wielkiej Brytanii. Wczoraj rzekomo poseł sowiecki oświadczył generalnemu sekretarzowi MSZ i dyrektorowi departamentu politycznego Urbyszowski, iż Litwa nie może liczyć ze strony ZSSR na jakąkolwiek pomoc, która byłaby udzielona obecnemu rządowi.

We wtorek trwały przez 7 godzin nieprzerwane narady ministrów. Gabinet litewski odbył posiedzenie w pałacu prezydenta Smetony, które trwało od godziny 10-ej rano do 5-ej po południu.

W godzinach popołudniowych w kołach politycznych rozeszła się pogłoska, że większość ministrów obecnego rządu litewskiego obstaje za najdalej idącymi koncesjami na rzecz Polski wzamian za polubowne załatwienie tragicznego zajścia.

W sobotę wieczorem przybył do Rygi inspektor marynarki litewskiej Daukantas. Aczkolwiek wizyta Daukantas była już dawno w Rydze zapowiedziana, to jednak, jak się okazuje, odbiegła ona dość daleko od pierwotnie przewidzianego programu.

Co prawda w poniedziałek Daukantas złożył oficjalne wizyty przedstawicielom lotewskiej marynarki i departamentu morskiego, jednak jeszcze w sobotę w nocy, natychmiast po przyjeździe oraz w ciągu niedzieli inspektor marynarki litewskiej przeprowadził szereg rozmów z wybitnymi osobistościami na Łotwie, a między innymi złożył także wizytę sowieckiemu posłowi w Rydze, Zotowowi.

Jak twierdzą w kołach dobrze poinformowanych, wizyta Daukantas w Rydze nie dała pożądanego dla Litwy rezultatu.

ESTONIA SYMPATYZUJE Z POLSKĄ

Zarówno w kołach politycznych, jak i w całym społeczeństwie estońskim krwawa prowokacja litewska na pograniczu wywołała wielkie zainteresowanie i wzburzenie.

Gazety estońskie, które we wtorek rano przyniosły wszystkie szczegóły tego zajścia, były rozchwytywane.

Prasa estońska nie tai swego niezadowolenia pod adresem Li-

twy. — Dwa wielkie dzienniki miejscowe: urzędowa „Uus Eesti” i „Paevalent” podkreślają, że nieuregulowane stosunki polsko-litewskie od dawna są nieznosnym ciężarem dla państw bałtyckich i obowiązkiem Litwy jest jak najszybciej stosunki te unormować.

We wszystkich enuncjacjach prasowych wyczuwa się szczerą sympatię dla Polski.

Wczoraj w godzinach przedpołudniowych doszło tu do poważnych zająć antyżydowskich. W wyniku tych zająć policja aresztowała 9 osób.

Nastroj w Kłajpedzie jest bardzo podniecony. W nocy z poniedziałku na wtorek ponownie rozklejono na mieście plakaty z napisem: „Hitler oswobodzi Kłajpedę”.

W kołach, zbliżonych do gubernatury twierdzą, że w całym kraju kłajpedzkim wytworzyła się bardzo zaogniona sytuacja.

HELSINKI. Głębokie wrażenie, które wywarł w Rydze i Tallinie ostatni incydent na granicy polsko-litewskiej, jest tu powszechnie rozumiane.

Fińskie koła polityczne uwa-

żają, że w warunkach obecnie istniejących t. zw. ententa bałtycka nie może odgrywać nawet tej ograniczonej roli, jaką wyznacza jej współpraca Estonii, Łotwy i Litwy.

Wskazując na głosy prasy z okazji ostatniego zjazdu ministrów Spraw Zagranicznych trzech państw bałtyckich pod-

Litwini dalej prowokują

Od początku bieżącego roku szkolnego ukarano za nauczanie języka polskiego 300 rodzin polskich, przy czym właśnie w dniu 11 marca, kiedy padł żołnierz polski, zamordowany przez litewskich prowokatorów znowu skazano 11 dalszych rodzin za posyłanie dzieci na lekcje języka polskiego. Grzywny opiewają na kary 100-litowe.

Dodać należy jeszcze, że policja litewska stosuje teraz wobec skazanych odmienne metody. Jeśli skazany nie ma pieniędzy na zapłacenie grzywny, nie zamyka się go do aresztu, lecz po prostu sekwestruje mu się wszystkie ruchomości, nie wyłączając ubrań, bielizny oraz

kreśla się tu, iż systematyczne lekceważenie przez Kowno ostrzeżeń Tallina i Rygi stwarza sytuację, która stoi w wyraźnej sprzeczności z interesami innych państw bałtyckich.

Z drugiej strony wpływy Sowiety na Litwie są przedmiotem coraz baczniejszej obserwacji ze strony opinii fińskiej.

pościeli.

Sekwestr następuje na piśmie i jest nieodwołalny.

12 b.m., to znaczy nazajutrz po zamordowaniu żołnierza KOP'u, nauczyciel litewskiej szkoły w Kalwarii, Jurkis, oficer rezerwy i kierownik miejscowego oddziału szaulisów, uzbrojony w rewolwer kolbą tegoż rewolweru wybił 16 szyb w lokalu kalwaryjskiego oddziału „Pochodni”, strzelając na wiwat z rewolweru w powietrze i wykrzykując różne pogroźki pod adresem Polaków, wołając między innymi: „że Polaków na Litwie powinien spotkać ten sam los, co żołnierza polskiego na granicy”.

Potężne zbrojenia Anglii

Wszyscy robotnicy będą zmobilizowani

LONDYN. „Evening Standard” donosi, że plan pośpiesznej realizacji rozszerzonego pro-

gramu dozbrojeniowego będzie przedmiotem narad najbliższego gabinetu angielskiego, który odbędzie się w dniu dzisiejszym.

Równocześnie minister Pracy nawiąże kontakt ze związkami pracodawców oraz związkami zawodowymi celem zapewnienia sobie współpracy tych związków przy realizacji programu dozbrojeniowego. Chodzi w pierwszym rzędzie

o zmobilizowanie wystarczającej ilości robotników dla przemysłu zbrojeniowego.

W związku z powyższym w tutejszych kołach finansowych utrzymywano wczoraj uparczywie, że rząd przewiduje rozpięcie nowej pożyczki dla pokrycia dodatkowych wydatków na zbrojenia. Wysokość tego rodzaju pożyczki wynosić ma 100 do 200 milionów funtów.

Niech żyje polskie Kowno!

Takie okrzyki rozbrzmiewały na wiecu akademików

We wtorek w godzinach popołudniowych zwołany był na terenie Uniwersytetu Warszawskiego wiec akademicki w sprawie litewskiej. — W ostatniej chwili wiec został przez władze akademickie zakazany.

Pomimo tego zakazu do zgromadzonej młodzieży wygłosiło przemówienie kilku mówców, reprezentujących różne odłamy młodzieży. W treści wszystkich przemówień podnoszono konieczność ukrócenia raz na zawsze ustawicznych prowokacji litewskich i zabezpieczenia słuszych interesów Polski na terenie t.zw. Litwy Kowieńskiej.

Wywody mówców spotkały

się z jednomyślną aprobatą zebranych, wyrażających swą opinię manifestacyjnymi oklaskami i okrzykami:

„Precz z prowokacją litewską, niech żyje polskie Kowno i Kłajpeda, niech żyje Armia polska, żądamy wkroczenia Wojsk Polskich na Litwę!”

Wśród gorących nastrojów, odczytano zredagowaną w tym samym duchu rezolucję, którą przez aklamację uchwalono.

Również i we Lwowie odbyły się podobne manifestacje.

Jedną z agencji donosi, że na robotniczych zebraniach, organizowanych przez P.P.S., robotnicy samorzutnie protestowali przeciw prowokacjom li-

twieskim.

Wczoraj o godz. 17 staraniem miejscowych organizacji społecznych, odbył się w Nowogródku wielki wiec demonstracyjny przeciwko litewskiej prowokacji.

W wiecu wzięło udział kilka tysięcy osób. Po wysłuchaniu przemówień na rynku zakończonych okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej i Marszałka Śmigłego Rydza, uformował się pochód do gmachu urzędu wojewódzkiego, gdzie na ręce wojewody delegacja wiecu złożyła rezolucję utrzymaną w energicznym tonie, żądającą zastopowania stanowczych środków wobec prowokacji litewskiej.

Imieniny Marsz. Śmigłego obchodzone będą uroczystie przez młodzież

Dzień 18 marca jest dniem Imienin Naczelnego Wodza Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej, — Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza.

Dzień ten obchodzi uroczystościem nasza Armia, składając życzenia swemu Naczelnemu Wodzowi. Do uczuć Armii przylącają się cała młodzież, zwracając się również myślą ku Temu, co dźwiga trud pracy zwią-

zanej z dziełem obrony narodowej.

Dnia 18 marca dyrekcje szkół zarządzają uroczyste zbiórki hułców szkolnych (zależnie od warunków i planu zajęć w mundurach przysposobienia wojskowego), na których komendanci (komendantki) odczytują odezwę do młodzieży. — Zbiórki należy urządzać wewnątrz budynków szkolnych.

...aby z każdego splotu wypadków Polska wynieść mogła jedynie

zwiększenie swej potęgi i powagi

Deklaracja O.Z.N. wobec ostatnich wydarzeń europejskich

Wczoraj o godz. 12 w południe w sali kolumnowej Sejmu odbyło się specjalne zebranie plenarne Koła Parlamentarnego O.Z.N.

Na posiedzeniu obecny był szef OZN gen. Skwarczyński i szef sztabu OZN płk. dypl. Wenda.

Obrady zajął prezes Koła sen. Dąbkowski, po czym prezes grupy sejmowej pos. Tomaszewicz wygłosił referat na temat pozycji Polski wobec ostatnich wydarzeń europejskich i umotywiował rezolucję, którą zgłosił w imieniu prezydium.

Po referacie pos. Tomaszewicza obecni powzięli jednogłośnie następującą uchwałę:

1) przebieg zdarzeń na terenie międzynarodowym w chwili obecnej nacechowany jest przyspieszonym tempem; w rozwoju swym przynosi — i przynosić może nadal — wypadki niepospolitej doniosłości.

Naród polski, oparty o swą potęgę państwową oraz siłę moralną, płynącą ze świadomości swych dobrych praw — zachowuje należyty spokój i umiar w ocenie zachodzących zjawisk i ich znaczenia dla interesów Rzeczypospolitej.

Mając dobrze w pamięci doniosłe słowa Naczelnego Wodza z dnia 24 maja 1936 r. oraz wytyczne deklaracji ideowo-politycznej z dnia 21 lutego 1937 r. — stwierdzamy, że w chwili obecnej z większą niż kiedykolwiek wyrazistością widzimy ich słuszność — i nieodpartą konieczność zwarcia szeregów narodu w gotowości i ciągłej pracy — tak, aby z każdego splotu wypadków Polska wynieść mogła jedynie ZWIĘKSZE NIE swej potęgi i powagi.

CHCEMY W DNIE DZISIEJ-

**GRAMOFONY RADIOWE
PIĘKNIE GRAJĄ
Nowe modele TANIO
„POLSKA PLYTA”
Marszałkowska 104**

Nigdy nie jest zapóźno myśleć o zdrowiu. tym bardziej jeżeli cierpisz na chorobę nerek, pęcherza, wątroby, kamieni żółciowych, zlej przemiany materii, na bóle artretyczne, czy podagryczne, wzdęcie brzucha, odbijanie się lub skłonności do obstrukcji. — Pamiętaj, że nigdy nie będzie zapóźno, o ile używać będziesz ziół moczopędnych „DIUROL”, które zapobiegają nagromadzeniu się kwasu moczowego i innych szkodliwych dla zdrowia substancji, zatrzymujących organizm. — Dziś jeszcze kup pudełeczko ziół „DIUROL”, a gdy przekonasz się o dodatnich skutkach ich działania, zalecać będziesz i swym znajomym. Sposób użycia na opakowaniu. Oryginalne ZIOŁA „DIUROL” GAŚCICKIEGO (z kogulkiem) sprzedają apteki i składy apteczne.

**SZYM ZŁOŻYĆ W RECE PA-
NA MARSZAŁKA ZAPEW-
NIENIE NASZEJ GOTOWOŚ-
CI DO RZETELNEGO POD-
JĘCIA KAŻDEGO ZADANIA,
JAKIE BY ZECHCIAŁ NAM
POWIERZYĆ.**

2) Koło Parlamentarne OZN deleguje Prezydium do przedłożenia uchwały powyższej Naczelnemu Wodzowi Marszałkowi Polski Edwardowi Śmigłemu-Rydzowi.

Na tym posiedzeniu zamknięto. marszałek Miedziński wygłosił referat o ogólnej sytuacji międzynarodowej i na jej tle scharakteryzował politykę Polski.

CHOROBY PŁUC

Gruźlica płuc jest nieubłagana i corocznie, nie robiąc różnicy dla płci, wieku i stanu, kosi milion ludzi. — Przy zwalczaniu chorób płucnych bronchitu uporczywego męczącego kaszlu, grypy itp. stosują pp lekarze

BALSAM TRIKOLAN · AGE

który, ułatwiając wydzielaniu się płwociny, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel.

Major Fey odebrał sobie życie

zamordowawszy uprzednio swą żonę i syna

LONDYN. Agencja Reutersa donosi z Wiednia, że major Fey założyciel i przewodca austriackiej Heimwehary popełnił samobójstwo.

Jak się okazuje, — mjr. Fey przed popełnieniem samobójstwa wystrzelił z rewolweru, pozbawił życia swą żonę, następnie syna, a potem skierował samobójczą broń przeciw sobie.

**ZNANY BANKIER ARESZ-
TOWANY**

WIEDEN. Potwierdza się tu wiadomość o aresztowaniu znanego żydowskiego bankiera i finansisty Zygmunta Bosel w chwili gdy usiłował przekroczyć granicę pod Salzburgiem.

Znaleziony przy aresztowanym woreczek z kosztownościami i biżuterią oraz gołówką w sumie około pół miliona złożono władzom aż do dalszych zarządzeń.

AUSTRIA PO PRZEWROCIE

Ze wszystkich miast austriackich

Zoładok, kiszi i przemiane materii utrzymują w porządku ZIOŁA PRZECZYSZCZAJĄCE KARPINSKIEGO

**Zamordował młotkiem
konduktora**

BERLIN. Sąd przysięgłych w Weimarze skazał na śmierć Otona Schmidta, który w dniu 23 lutego w pociągu osobowym zamordował młotkiem konduktora i wyrzucił go z wagonu na tor kolejowy.

kich donoszą o nadawaniu placom nazwy Adolfa Hitlera. — Zwłaszcza dzieje się to tam, gdzie place te i ulice dotychczas nazywały się placami i ulicami Dollfussa.

W związku piłki nożnej wydano rozporządzeniem z ogólnej liczby 380 sędziów rozjem-

skich, 70 Żydów. Wobec chwilowego braku sędziów piłkarskich ogłoszono odezwę, wzywającą aryjczyków do zgłaszania się do służby.

Dla zrównania ostrych przepisów dewizowych z Niemcami, obowiązujących podróżnych, ogłoszono, że podróżnym wolno

bez osobnego pozwolenia wywozić ze sobą kwotę w wysokości 20 szyl., zaś waluty zagraniczne do wysokości również wartości 30 szyl.

Mieszkańcom pogranicza wolno jedynie mieć przy sobie szylingi austriackie w kwocie 20.

Bezpośrednia groźba wojny

zdaniem premiera holenderskiego nie istnieje

HAGA. Premier holenderski Colijn wygłosił przemówienie przez radio, w którym, zwracając do mowy Chamberlaina w parlamencie i podkreślając powagę sytuacji, wywołaną ostatnimi wydarzeniami na terenie międzynarodowym, oświadczył, że zachodzi konieczność podwyższenia siły zbrojnej Holandii w tym znaczeniu, że zgod-

nie z ustawą pierwsze ćwiczenia rekrutów zostaną przedłużone z 5 i pół miesiąca na 6 i pół, zaś rocznik 38, który powinien w warunkach normalnych być zwolniony w październiku r. b., pozostanie nadal pod bronią, a rocznik 39 powołany będzie pod broń już w październiku r. b.

Mowa swą premier Colijn

zakończył uspakajającym apelem do narodu holenderskiego, stwierdzając, że bezpośredniej groźby wojny nie ma, lecz okoliczności międzynarodowe wy-

magają pewnych środków zaradczych i wezwał do wzniesienia modlitwy do Boga, by uchronił kontynent przed niszczycielskim zatarciem zbrojnym.

Bolivia oddaje Żydom

tereny do kolonizacji

BUKARESZT. Bukareszteńska gmina żydowska otrzymała od rządu Boliwii propozycję skierowania emigracji żydowskiej do Boliwii.

Rząd boliwijski proponuje emigrantom żydowskim zmn-

wienie na przeciąg 25 lat podatków oraz bezpłatną dostawę drzewa i materiałów budowlanych oraz tereny kolonizacyjne. Żydzi mieliby stworzyć w Boliwii wsie i osiedla, oddzielone od wsi tubylców.

Ofensywa chińska rozwija się

na lewym brzegu rzeki Żółtej

HANKOU. Havas donosi, że ofensywa chińska na lewym

brzeżu rzeki Żółtej i na zachód od frontu Lughai rozwija się dalej.

Oddziały chińskie zajęły ponownie szereg miejscowości, zwłaszcza Fenglinou, ważną pozycję w pobliżu Tungkuan.

W innych okolicach prowincji Szansi, zwłaszcza w okolicach Zachodnich, oddziały chińskie niepokoją Japończyków.

Na froncie na północ — przy kolei Tienstin — Pukou wojska japońskie rozmoceły się przy użyciu czołgów i ciężkiej artylerii.

Min. Beck powrócił

W Wiedniu odbył naradę z posłem Gawrońskim

Wczoraj w południe powrócił do Warszawy minister Spraw Zagranicznych Józef Beck wraz z małżonką.

Na dworcu witali p. ministra ambasador Włoch di Valentino wraz z małżonką i całym personelem ambasady oraz wyżsi urzędnicy Ministerstwa Spraw Zagranicznych z podsekretarzem stanu Janem Szembekiem na czele.

W czasie przejazdu ministra Becka przez Wiedeń, zgłosili

się do niego na dworcu, celem poznanie przedstawicieli namiestnika Rzeszy na Austrię p. Seyss Inquarta.

Po odbyciu konferencji z posłem R. P. Gawrońskim i konsulem generalnym Grabińskim, minister odjechał do Warszawy.

Małżeństwo Schuschnigga

sens ciał w wiedeńskich kołach towarzyskich

WIEDEN. Małżeństwo byłego kanclerza v. Schuschnigga z hr. Verą Czernin stanowi sensację wiedeńskich sfer towarzyskich. Nowoposiłubiona małżonka b. kanclerza liczy lat 34 i odznaczona jest niepospolitą urodą. Mając lat 20, hrabianka Vera poślubiła Leopolda hr. Fugger

von Babenhausen, młodszego brata obecnego szefa tego domu, ks. Jerzego. Z małżeństwa tego jest troje dzieci.

Przed paru laty małżeństwo hrabiego Fugger zostało unieważnione a hrabina Vera powróciła do swego panieńskiego nazwiska.

Czystka Czang - Kai - Szeka

wśród generałów na wzór sowiecki

TOKIO. Jak donosi prasa japońska, Czang-Kai-Szek przeprowadził dziś surową „czystkę” na wzór sowiecki wśród generałów, dowodzących wojskami t. zw. grupy lunhaiskiej, broniącej najważniejszych pozycji w rejonie północnego Honan.

Sześciu generałów zostało ostrzelanych, zaś 7 generałów złożono ze stanowisk. Je-

szcze przed tym Czang-Kai-Szek zwolnił gen. Dzen-Tao-Li na i Szen - Czena, wyznaczając na ich miejsce rzekomo dobrych strategików — Czen-Czena i Litsun-Dzena.

W tym ostatnim pokładzie Czang-Kai-Szek wielkie nadzieje i dał mu do dyspozycji 50 tys. najlepszych swych żołnierzy na froncie kolei Tientsin-Pukow

Zniestawienie skarbnika ZZK

Nazwano go donositелеm Min. Komunikacji

Przed Sądem Grodzkim Oddziału X w Warszawie toczyła się wczoraj sensacyjna sprawa, będąca echem głośniejszym nad użyć w Związku Zawodowym Pracowników Kolejowych Rzeczypospolitej Polskiej (Czerwonego Krzyża 20).

Jak wiadomo, nadużycia te, sięgające około 100.000 zł, wykryto, a sprawcy z wyjątkiem jednego, który popełnił samobójstwo, zajęli ławy oskarżonych.

Kierownikiem działu finansowego był p. Stefan Zak. W kołach członków ZZK. wyrażano niezadowolnienie, że p. Zak nie dość ostro kontrolował stan fi-

nansowy, sprawcy nadużyć bowiem zdolali obejść jego czujność. Podstawą wczorajszej rozprawy był akt oskarżenia, wniesiony przez skarbnika Zarządu Głównego ZZK. p. Stanisława Świerkosza przeciwko p. Stefanowi Zakowi o zniesławienie. P. Zak bowiem miał w lokalu Związku rozprowadzać wielu osobom, a m. in. sekretarzowi generalnemu p. Grylowskiemu, że p. Świerkosz jest „prowokatorem, delatorem i konfidentem na usługach Ministerstwa Komunikacji”, które mu donosi o wszystkich wewnętrznych sprawach Związku. P. Zak przypisywał wyklu-

czenie swoje ze Związku „robocie” p. Świerkosza.

P. Świerkosz powierzył rozpoznanie sprawy Sądowi Obywatelskiemu, który całkowicie oczyścił go z zarzutów stawianych przez p. Zaka.

Przed Sądem Grodzkim w imieniu oskarżyciela prywatnego występował adw. Hecht. Obronca oskarżonego Zaka adw. Jarosz powołał świadków, którzy mają naświetlić całokształt zatargu.

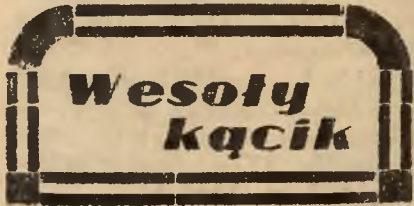
W związku z tym rozprawa, która wywołała zainteresowanie wśród obywateli rzesz członków ZZK. uległa odroczeniu

Kompan Maruszczyński został ujęty w Katowicach

W Katowicach w czasie obław ujęto niebezpiecznego włamywacza i bandytę, Piotra Sobczaka. Jak się okazuje, był on

towarzyszem bandyckich wypraw zasądzonego na śmierć Maruszczyńskiego.

Sobczak, który ma na sumieniu cały szereg rabunków, włamań i kradzieży, był poszukiwany przez śląskie władze bezpieczeństwa. Występował on pod różnymi nazwiskami, jak Urbański, Owczarek itd. Ujęty został odstawiony do sądu karnego w Katowicach.

Walek Łaciarz

Walek „pajęczarz” czyli zło dziej, trudniący się kradzieżą bielizny ze strychów, znany jest wśród kolegów po fachu pod przydomkiem Walek „Łaciarz”.

Bo Walek ma dziwny zwyczaj. Nowej bielizny nigdy nie ruszy. Kradnie tylko zniszczoną. Wybiera najbardziej połataną sztukę.

Nie zawsze naturalnie tak było. Przed rokiem jeszcze Walek kradł tylko nowiutką bieliznę.

Ale pewnego razu wpadł. — Wychodził właśnie ze strychu z workiem pełnym bielizny, kiedy go jedna z lokatorek spostrzegła. Podniosła alarm i po chwili zbiegło się kilkanaście sąsiadów, uzbrojonych w trzepaczki, pogrzebacze i szrotki.

Otoczyły ze wszystkich stron przerażonego Waleka, odebrały mu worek z bielizną i zaczęły się naradzać, jaką mu wymierzyć karę.

— Za każdą skradzioną sztukę bielizny raz mu dać poniżej krzyża! — zaproponowała jedna z pań.

— Ii! Tak nie można! — zaprotestowała druga — Są sztuki lepsze i sztuki gorsze! Żeby za moją nową bieliznę dostał to samo, co za inne lata? Nie zgadzam się! Musi być sprawaie dliwość!

— Racja! — zgodziły się inne panie — Każdą sztukę oddzielnie trzeba szacować!

Zaczęto po kolei wyjmować z worka bieliznę.

— Damskie reformy nowel ile razy mu dać?

— Najtaniej trzy razy! — zażądała właścicielka — sześć złotych kosztowały. Dopiero na święta kupione!

— Powłoczka używana! Niech będzie dwa razy!

— Co takiego? — oburzyła się właścicielka powłoczki — To pani swoje barchanowe majtki drożej liczy od haftowanej powłoczki? Żeby mi miała skonać nie ustąpię!

— Dobrali Niech będzie trzy!

— Kalesony męskie z łąką w kolanie! Jeden raz!

— Dlaczego jeden raz?! Z jakiej racji? To nie łąka, moja pani, tylko wstawka! Mój mąż zawsze w kolanie przeciera! Ale kalesony są świeżutki!

— Niech będzie dwa!

Rozłożony na oknie klatki schodowej Walek jęczał pod ciosami i błagał o litość.

— Paniusie kochane! Ciemno było na strychu i nic nie widziałem! Żeby mi widział, same łachy bym brał, same łane sztuki...

Ale w worku na nieszczęście była mało używana bielizna. Gdy doszło do obrusa, za którą właścicielka zażądała 12 razy, Walek wrzasnął tak przez ramię: „Policja!”, że usłyszał go przechodzący policjant i wyhawit z opresji.

Trzy tygodnie przeleżał Walek w szpitalu, potem sześć miesięcy odsiedział w więzieniu i teraz nowej bielizny boi się jak ognia. Same tylko łachy kradnie i same łane sztuki.

Napoleon Sadek.

Wstrząsające dzieje hańby i rozpaczy Zakopała potajemnie dziecko na cmentarzu bródzieńskim

Ławę oskarżonych w Sądzie Okręgowym w Warszawie zajęła młoda, bo zaledwie 20 lat licząca, kobieta nazwiskiem Stanisława Pawełas pod zarzutem dzieciobójstwa.

Według aktu oskarżenia okoliczności tej ponurej sprawy przedstawiają się następująco:

GIEŁDA

Dla akcyj i papierów procentowych panuje nadal tendencja słaba.

Bank Polski płaci:

WALUTY

Dolar 5.265, Fr. franc. 15.65, Funt ang. 26.23, Gulden gd. 99.75, M. niem. 98, srebrna 110.

DEWIZY

Belgia 89, Holandia 293.50, Londyn 26.33, N. Jork-kabel 5.29, Paryż 16, Praga 18.40, Sztokholm 135.65, Szwajcaria 121.50.

PAPIERY PROCENTOWE

Dolarówka 40, 3 pr. inwest. I em. 82, serie 91, II em. 81.25, 4 pr. konsolid. 66.50, 4 i pół pr. poź. wewn. 64.75, Konwers. 69.50, Kolejowa 67.50, 4 i pół pr. L.Z.Z. 62, 4 i pół pr. L.Z.W. 70, 5 pr. L.Z.W. stare 75, 5 pr. L.Z.W. 1933 r. 70, 5 pr. L.Z. Łodzi 1933 r. 65.25.

AKCJE

B. Polski 112.50, Warsz. Cukier 35, Warsz. Węgiel 30, Lilpop 63.75, Modrzejów 13, Rudzki 9.80, Starachowice 37.25, Żyrardów 68.

RADIO

WARSZAWA I (Raszyn)

CZWARTEK, DNIA 17 MARCA

6.15 „Kiedy ranne”. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 — 11.15 Przerwa. 11.15 Marsze i pieśni żołnierskie. 11.40 Płyty. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Audycja południowa. 13.00 — 15.30 Przerwa. 15.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 „Wędrowki muzyczne” — audycja dla młodzieży. 16.15 Muzyka dwufortepianowa. 16.50 Pogadanka kulturalna. 17.00 Wiedza i książka. 17.15 Muzyka rozrywkowa (z Poznania). 17.50 Poradnik sportowy. 18.10 Skrzyka ogólna. 18.25 Program na jutro. 18.35 Audycja dla młodzieży wiejskiej. 19.00 Oryginalny Teatr Wyobraźni: „Lawa”. 19.30 Płyty. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Mozaika muzyczna. 20.40 Dziennik wieczorny. 20.50 Pogadanka aktualna. 20.55 — 21.00 Przerwa. 21.00 Koncert europejski z Irlandii. 22.00 „Z mojego warsztatu” — szkic literacki. 22.15 Pieśni włoskie. 22.50 — 23.00 Ostatnie wiadomości.

WARSZAWA II (Mokotów)

13.00 Koncert solistów. 13.50 Pare informacji. 13.55 Program na jutro. 14.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 15.00 Jak spędzić święto? 15.10 Wiadomości sportowe. 15.15 Muzyka operetkowa. 16.15 — 18.00 Przerwa. 18.00 Koncert popularny. 19.00 Muzyka lekka (płyty). 19.55 Życie kulturalne stolicy. 20.00 — 22.00 Przerwa. 22.00 „Czarny raj” — felieton. 22.15 Płyty. 22.30 Muzyka taneczna z kawiarni „Cafe-Club”. 23.30 — 24.00 Muzyka lekka (płyty).

Do policji wpłynął anonim, donoszący, że jeszcze w grudniu 1936 r. Pawełasówna powiła dziecko, z którym nie wiadomo co się stało, gdyż matki z dzieckiem nie było widać już w parę tygodni po urodzeniu. Anonim ten wyrażał przypuszczenie, iż Pawełasówna w sposób przestępczy wyzbyła się noworodka. Tą bezimienną informację zaczęto sprawdzać.

Istotnie okazało się, że w grudniu 1936 r. do miejskiego zakładu położniczego im. księżny Anny Mazowieckiej przy ul. Karowej przywieziono Pawełasównę, która odbyła poród na ulicy. Pawełasówna przebywała w zakładzie 2 tygodnie i wypisana została wraz z dzieckiem, zupełnie zdrowym.

Pawełasównę odszukano. Na zapytanie, co się stało z jej dzieckiem, odpowiedziała, iż dziecko umarło. Dawała jednak mętnie wyjaśnienia co do przyczyn śmierci i miejsca pochowania. Wreszcie jednak przyznała, iż dziecko po śmierci zaniósła na cmentarz bródzieński i wśród nocy sama wykopała w alei Nr. 75 grób, obok grobu swej niedawno zmarłej siostry, i tam dziecko zakopała.

Tłumaczyła, że śmierć niemowlęcia nastąpiła przypadkowo. Nosila je owiniętą chustką. Nie była doświadczona i zapewne chustka tak szczelnie przylega-

ła do twarzy dziecka, że zadusiło się ono. Zrozpaczona bała się o tym meldować i postanowiła sama pogrzebać zwłoki.

Pawełasównę aresztowano. Władze policyjno-sądowe dokonały niezwłocznie ekshumacji ciała.

Zwłoki noworodka znajdowały się tuż pod powierzchnią ziemi i skutkiem wpływów atmosferycznych rozkład ich był bardzo szybki. Sekcja nie zdołała ustalić, czy śmierć nastąpiła przez zaduszenie czy przy pomocy zaciśnięcia chustki na szyi niemowlęcia.

Pawełasównę postawiono w stan oskarżenia o rozmyślne dzieciobójstwo.

Na rozprawie młoda dziewczyna, w więziennym stroju, cała tonąc w łzach, wyawiła przed Sądem dzieje swojej hańby i rozpaczy.

Idąc kiedyś torami kolejowymi na Pradze, została zaatakowana przez nieznanego mężczyznę, który dopuścił się na niej gwałtu. O zbrodni, której padła ofiarą, nie meldowała z powodu wstydu i obawy, że w czasie dochodzenia o jej nieszczęściu dowie się rodzina i chlebodawcy.

W ostatnich miesiącach ciąży pod pozorem wyjazdu nie mieszkała w domu i błąkała się po ulicach. W czasie jednej z takich wędrowek nastąpił po-

ród na ulicy.

Po wypisaniu ze szpitala nie chciała wrócić do domu i krążyła po mieście, szukając jakiejś osoby, która by przyjęła niemowlę na wychowanie.

Któregoś dnia z przerażeniem spostrzegła, że dziecko przez nią szczelnie zakryte chustką poprzez głowę, nie wydaje tchnienia.

Do tej rozpaczy dołączył się jeszcze strach, że winę śmierci dziecka jej przypiszą.

Sąd uznał, że nie ma dostatecznych danych do uznania winy umyślnego dzieciobójstwa, przyjął wyjaśnienia Pawełasówny za prawdziwe i skazał ją za nieostrożne spowodowanie śmierci dziecka na jeden rok więzienia z zawieszeniem.

Wobec treści wyroku Sąd na kazał niezwłoczne zwolnienie nieszczęśliwej dziewczyny.

Cyrklem ślusarskim w serce Romans z matką — zaloty do córki

Ślusarz Władysław Chajłow zamieszkiwał przez dłuższy czas z wdową Kazimiłą Jakubowicz.

Pożycie ich było zgodne. Córka Jakubowiczowej, która wychowywała się w domu Chajłowa, dorastała. Kiedy doszła już do panińskich lat, stosunki między Chajłowem a Jakubowiczową uległy pogorszeniu.

Przyczyna była ta, że Chajłow przestał zwracać uwagę na swą długoletnią przyjaciółkę i swój poządlawy wzrok kiero-

wał na młodą panienkę. Matka jej, oczywiście, przeciwstawiała się ostro zakusom Chajłowa, a kiedy doszła do wniosku, że będzie jej trudno zwalczyć zakusy Chajłowa, wyprowadziła się od niego i wraz z córką zamieszkała u brata swego, Feliksa Sławewicza.

Chajłow w jednej chwili pozostał w osamotnieniu. Czynił starania, aby Jakubowiczowa wróciła do jego domu, ale temu sprzeciwiał się i Sławewicz. Na tym tle dochodziło między Chaj-

łowem i Sławewiczem do zatargów.

W czasie jednej kłótni Chajłow, uzbrojony w cyrkiel ślusarski, zadał nim Sławewiczowi uderzenie w piersi. Ostre narzędzie przebiło klatkę i utkwilo w sercu. Śmierć nastąpiła natychmiast. Zabójcę aresztowano.

Chajłow odpowiadał przed Sądem Okręgowym w Warszawie, który skazał go na 15 lat więzienia.

Zbrodnia zdziczałego starca Zakatował na śmierć swą siostrę-bliźniaczkę

Pod potwornym zarzutem zasiadł na ławie oskarżonych w Sądzie Okręgowym w Warszawie 75-letni starzec Moszek Szpryngfeder wraz z swym swym wyrostkiem, Lewkiem.

Szpryngfederowie zamieszkiwali w domu przy ul. Chłotnej 62 w Warszawie wraz z siostrą — bliźniaczką Moszka Szpryngfedera, staruszką Dwojną Szpigiel. Szpigielowa była dość za-
wiedoma wdową i Szpryngfederowie liczyli, że po jej śmierci zagarną cały majątek. Obchodzili

się ze staruszką po bestiańsku. Stary Szpryngfeder i jego syn obrzdzali Szpigielowej życie, bili ją pięściami, kopali, nieraz do utraty przytomności. Przewodził temu zły starzec. Pewnego dnia Szpigielowa skorona przez wyrodnego brata i bratankę zakończyła na wieki swą martyrologię.

O śmierci staruszki sąsiedzi którzy nieraz słyszeli potworne krzyki i łeki Szpigielowej, zawiadomili policję. Wszczęto dochodzenie. W wyniku jego

Szpryngfederów postawiono w stan oskarżenia za znęcanie się i spowodowanie śmierci przez zadanie uszkodzenia ciała.

Zdziczały starzec nie przyznawał się do winy, twierdząc, iż jego siostra — bliźniaczka zmarła śmiercią naturalną. Przewód sądowy obalił te twierdzenia. Szpryngfeder został skazany na 4 lata więzienia. Jego syn nowi wobec nieukończenia 17 lat karę zamknięcia w zakładzie poprawczym Sąd zawiesił na 3 lata

KONRAD RYLSKI

MŚCICIEL

PRAWDZIWE DZIEJE SŁAWNego ZBOJNIKA
DOBROCYNY BIEDNYCH I POKRZYWDZONYCH

Rozdział szósty

Tymczasem życie w obozie Selim-Chana szło zwykłym trybem...

Pierwszego tygodnia po odejściu Kibirowa nikt się nie dziwił, że „Ali” nie wraca tak szybko. Uważano za rzecz zupełnie zrozumiałą, że poszukiwanie szpiega, który znikł już kilka dni przed tym, nie należało do rzeczy łatwych, że musiało potrwać...

Gdy minął jednak drugi tydzień, a po tym trzeci, i Ali nie wracał, niepokój i zdziwienie ogarnęło Czeceńców, którzy darzyli na ogół Ali'ego dużą sympatią.

Najbardziej niespokojny ze wszystkich był Selim-Chan...

Wielka więc zapanowała radość w obozie, gdy pewnego dnia Ali zjawił się. Selim-Chan wybiegł na jego spotkanie.

Gdy Kibirow ujrzał tuż przed sobą Selim-Chana, zadrżał na całym ciele...

— Chanie... — szepnął.

— Ali!... Ali!... — odpowiedział mu cichy również, ze wzruszenia, głos Selim-Chana...

Po chwili Selim-Chan porwał go w swoje ramiona, ściskając i całując.

— Ali!... Co to było z tobą?!... Co to?! — zawołał nagle. — Tyś ranny!...

— Tak, Chanie... To ten parszywy pies... szpieg... Ale już on nie żyje! Zabiłem go!... — powiedział triumfująco Kibirow.

Po zebranych rozszedł się okrzyk:

— Zabił go!... Ali go zabił!...

Selim-Chan znów porwał Ali'ego w swoje objęcia:

— Ja wiedziałem, że ty tego dokonasz, Ali!... O, ja wiedziałem, że na tobie można polegać!... — wołał z uniesieniem.

— No, to chodźmy... Zbierzemy naszych dzigigów i opowiesz nam wszystko, Ali!...

Kibirow czuł, że musi teraz odegrać swoją rolę bez zarzutu, bo od tego wszystko zależy... Nawet jego własne życie...

Zapanowała cisza, wszyscy utkwili oczy w „Ali”...

— Kiedy stąd odszedłem, — zaczął, — nie wiedziałem właściwie, w którą stronę się udać... Po zastanowieniu się jednak pomyślałem, że nic innego mi nie pozostaje, tylko muszę pójść do Groznego. Bo i gdzieżby on mógł się udać, jeżeli nie do swoich przeklętych giurów, którzy go tu do nas posłali na

wywiad?!... Powędrowałem więc do Groznego. Włóczyłem się przez cały dzień po ulicach miasta... Zaglądałem w twarz wszystkim przechodzącym panom, ale bez skutku...

— Byłem już bliski rozpacz, aż tu któregoś dnia poszedłem za miasto, do lasku... Może tam go spotkam... Patrzę, a naprzeciw mnie idzie on, z jakąś paniusią. Serce we mnie podskoczyło z radości... Ale w tej samej chwili i ten pies parszywy poznał mnie widać... Oczy mu zabłyśły i szybkim ruchem sięgnął do szabli... Był w wojskowym mundurze... — dodaje „Ali” wymijająco.

— I przebił cię, Ali!... wyrwa się szept pełen zgrozy z ust Selim-Chana.

— Tak, ale jednocześnie i ja wyciągnąłem swój kindżał i wraziłem go w jego pierś... Padł, zalewając się krwią... Paniusia, która z nim była, uciekła z przeraźliwym krzykiem...

— „Ty parszywy psie”!... — krzyknął mu prosto w twarz. — „Ty podły szpiegu”!...

— Przeszyłem go jeszcze raz swoim kindżałem, żeby nie mógł już więcej nikogo zdradzać i szpiegować!...

— Gdy widziałem, że ten pies już nie żyje, zacząłem uciekać z tego miejsca... Rozumiałem, że za chwilę mogą nadbiec jacyś ludzie, że ta paniusia zalarmuje policję, albo przypadkowych przechodniów mi tu naśle na głowę.

Kibirow przerwał na chwilę dla nabrania tchu.

— Jak długo tak biegłem, tego nie wiem... — opowiadał dalej po chwili. — Nie zdawałem sobie wtedy sprawy właściwie co się ze mną dzieje... Krew spływała z rany, którą on mi zadał... czułem, że siły mnie opuszczają i w końcu upadłem bez przytomności na ziemię.

— Gdy odzyskałem przytomność, byłem w jakiejś salki, wśród swoich, Nachczych... (Czeceńców). To byli dzigigi o dobrym sercu... Pielęgowali mnie, jak rodzzonego syna, aż wyzdrowiałem prawie zupełnie...

— A teraz jestem znów przy tobie, Chanie!... — zakończył tonem uroczystego uniesienia... — O jakże czuję się teraz szczęśliwy!...

Selim-Chan objął ramieniem swego Ali'ego, nie mogąc prawie słowa wymówić ze wzruszenia. Powtarzał tylko wciąż:

— Ali!... Mój drogi Ali!...

Ostatni czyn

— Wiecie co, bracia, — odezwał się raz Selim-

Chan do swoich dwóch doradców, „Ali'ego” i Kadi'ego, — przyszedł mi do głowy doskonały pomysł! jak się znów dać we znaki tym giurom...

— Co takiego? — zapytał z zaciekawieniem Kadi.

— Co byście powiedzieli na to, żebyśmy się tak trochę „przespacerowali” do firmy „Nobel” w Grozonym?... — oczy Selim-Chana zaiskrzyły się przy tych słowach. — Zbierzemy naszych dzigigów, i zrobimy spokojnie swoje, tak jak to było wtedy na dworcu kolejowym, pamiętacie?...

— Myślę, że najlepiej będzie zrobić to przy końcu miesiąca... — ciągnął Selim-Chan. — Wtedy wypłacają pensje urzędnikom i robotnikom, tak że kasa jest pewnie pełna pieniędzy... Trzeba więc będzie poczekać ze trzy tygodnie jeszcze, a tymczasem przygotowujemy wszystko, jak się należy...

Kibirow zamyslił się chwilę...

„Czy nie możnaby wykorzystać tego napadu dla moich celów? Będziemy w Grozonym... Na każdym kroku posterunek policji”...

I nagle jakiś wewnętrzny głos szepnął Kibirowi, że teraz nadeszła jego godzina... tym razem urzeczywistni swój plan!...

„A jeżeli tak, to trzeba przyspieszyć ten napad na firmę „Nobel”... Szkoła każdego dnia”... — postanawia Kibirow i odzywa się do Selim-Chana:

— Wiesz, Chanie... będąc w Grozonym dowiedziałem się przypadkowo, że u „Nobla” wypłacają teraz pensje nie pod koniec miesiąca, jak dawniej ale pod koniec każdego tygodnia... Każdej soboty jest w kasie chyba ze sto tysięcy rubli... Pocóż więc mamy czekać z naszą „wizytą” aż do pierwszego? Zawsze im wcześniej, tym lepiej... Nigdy nie wiadomo, co ze sobą przyniesie następny dzień... Jak myślisz, Chanie?...

Selim-Chan, liczył się ostatnio bardzo ze zdaniem swego „Ali'ego”, to też i tym razem zgodził się pójść za jego radą i postanowił dokonać napadu na firmę „Nobel” jeszcze najbliższej soboty...

Natychmiast rozpoczęto przygotowania do tej „wizyty”... Selim-Chan rozesał powstańców do okolicznych autów, aby zwołać swoich wiernych ludzi. Obliczył bowiem, że do tej „roboty” będzie mu potrzebna kilkudziesięciu Czeceńców.

Pewnego wieczora, o zmroku, — było to 22-go listopada 1913 roku, — wszyscy zebrali się w małej dolinie... Było ich blisko siedemdziesiąt osób, z Selim-Chanem na czele.

Wszyscy mieli kindżały u boków i rewolwery, i wszyscy gotowi byli w ogień skoczyć na rozkaz swego Chana...

— Trzeba im dać dokładne wskazówki, trzeba im powiedzieć, jak się mają zachować... — odezwał się Selim-Chan do Kibirowa. — Przemów do nich ty, Ali, umiesz przecież tak ładnie mówić...

I Kibirow, carski oficer Kibirow, przemówił do ludzi Selim-Chana. Nazywał ich „bohaterami narodu czeceńskiego”, budził w nich zapał do walki...

(Dalszy ciąg nastąpi).

Tajemnice szpiegostwa

W sidłach szantażu

Sensacyjna afera pułkownika Redla

Sędzia wojskowy we Lwowie, Hekaiło, zakochał się w pięknej Rumunce i aby móc zadość uczynić jej kaprysom, defraudował pieniądze i zapożyczał się u lichwiarza.

19.

Pewnego dnia odwiedził Hekaiłę lichwiarz, u którego pożyczyl pięć tysięcy koron.

— Czy wie pan, panie Hekaiło, że już czas zapłacić pierwszą ratę długu? — oświadczył lichwiarz.

— Ile wynosi ta rata? — zapytał Hekaiło.

— Pięćset koron.

— Mam w danej chwili w majątku dwadzieścia koron — rzekł Hekaiło z zakłopotaniem.

— To mnie mało obchodzi — oświadczył lichwiarz — Jeśli pan dziś nie uiszc pierwszej raty, jutro dopuszczę pańskie weksle do protestu.

— Proszę, niech pan poczeka jakiś tydzień, w ciągu tego czasu zapłacę panu pierwszą ratę.

Hekaiło miał już gotowy plan: pożyczycy u innego lichwiarza pięćset koron i odda temu. Ale lichwiarz, młodzieniec o chytrych oczach, był uparty. Nie chciał o niczym słyszeć i po raz drugi oświadczył, że dopuści weksle do protestu.

— Czy pan za wszelką cenę chce mnie skompromitować? —

zawołał zrozpaczony Hekaiło. — Jeśli moje weksle pójdą do protestu, to stracę kredyt. Pan przecieć to dobrze rozumie...

— Oświadczyłem już panu, panie Hekaiło, że to wszystko mnie nie obchodzi — rzekł bezlitośnie lichwiarz — Potrzebne mi są pieniądze i basta!

— Oto brzytwa, niech pan mi poderżnie gardło! — zawołał Hekaiło i podał mu brzytwę, leżącą na stole. — Jest to moje ostatnie oświadczenie: A teraz niech pan robi co uważa za stosowne.

Lichwiarz przez chwilę siedział zamyślony. Na jego twarzy ukazał się ledwie widoczny chytry uśmiech, przez chwilę bębnił palcami po stole, a w końcu rzekł zmienionym głosem:

— Mam dla pana pewną propozycję. Jest to jednak bardzo dyskretna sprawa.

— Co takiego? — zapytał zaciekawiony Hekaiło.

Lichwiarz milczał przez chwilę, bębnił nerwowo po stole, jak gdyby szukał odpowiednich słów do tego, co chciał powiedzieć.

— Daruję panu pierwszą ratę długu, czy to ładnie z mojej strony, co?

— Nie rozumiem pana — rzekł Hekaiło, spoglądając na niego z

niefunością.

— Daruję panu pięćset koron, pierwszą ratę, a wzamian za to... wzamian za to... dodał tajemniczo, ścisząc głos — dostarczy mi pan jakiś papierek...

— Co za papierek? — zapytał przestraszony Hekaiło, przeczuwając coś złego.

— Jest pan wojskowym... — uśmiechnął się lichwiarz... no... pan rozumie...

— Proszę mówić jasno!

— Jeśli dostarczy mi pan wartościowy papierek, to podaruję panu również i drugą ratę... — szepnął lichwiarz Hekaiłowi do ucha, po mimo że byli sami w pokoju.

— Ale, do diabła, o jakich papierkach pan mówi!? — zawołał Hekaiło.

Podniesiony głos sędziego wojskowego nie wywarł żadnego wrażenia na lichwiarzu.

Spokojnie wycedził przez zęby: — O fotografii lub planie twierdzy, albo mostu. Teraz pan rozumie? Daję panu możliwość...

Hekaiło z oszołomienia szeroko rozwarł oczy.

— Pan chce mnie szantażować? — zawołał w końcu.

— Bardzo przepraszam, pan się myli, — odparł lichwiarz dobrodusznie, uśmiechając się. — Nie mam zamiaru szantażować pana. Chcę panu tylko wyrządzić przysługę: znajduje się pan w ciężkiej sytuacji, nie ma pan pieniędzy, chcę więc panu pomóc. Dlaczego więc pan krzyczy na mnie i obrzuca mnie tak dzikimi spojrzzeniami.

— Pijawka, — mruknął pod nosem Hekaiło.

— Jeśli pan zamierza mnie o-

brać — oświadczył lichwiarz podnosząc się z krzesła — to nie mamy o czym mówić. Ale jutro dopuszczę pańskie weksle do protestu, dłużej czekać nie mogę...

Hekaiło stał na miejscu jak ska mieniały i przyglądał się lichwiarzowi, który ze spokojem zapiał płaszcz, rzekł cicho „do widzenia” i skierował się w stronę drzwi.

— Niech pan chwilę poczeka, — zawołał Hekaiło, dochodząc do niego, ujmując go za kłapę płaszcza i dodając głosem pełnym rozpacz:

— A więc... chce pan jakiś papierek?...

— Tak.

— Niech pan mi podaruje cały dług...

— To zależy jaką wartość będzie posiadał ten papierek... — rzekł szeptem lichwiarz i mruknął okiem.

— Plany lwowskich fortyfikacji, czy to wystarczy? — Hekaiło z trudem wymówił te słowa.

Lichwiarz uśmiechnął się zadowolony, uderzył Hekaiłę po ramieniu i oświadczył:

— Jeśli dostanę plany fortyfikacji lwowskich, to nie tylko podaruję panu dług, ale dodam jeszcze trzy tysiące koron.

— Tak, tak, pijawko... — mruknął groźnie Hekaiło.

— Już znów pan mnie obraża? Odchodzę... — udawał obrażonego lichwiarz.

— Nie, tylko żartuję... — odparł Hekaiło, wykrzywiając twarz w grymasie, który miał oznaczać uśmiech.

Chętnie by teraz zadusił tego człowieka. Z trudem opanował

chcę pobicia tego straszego oso-

bnika, który zrzucił z siebie maskę i ukazał mu się w całej swej straszliwej ohydnej nagości.

Ale pieniądze kusily. Trzy tysiące koron w gotówce i skreślenie długu wynoszącego pięć tysięcy koron — była to zbyt wielka pokusa dla Hekaiły, który był zakochany po uszy i który w tych dniach miał kupić nowe futro kochance.

Hekaiło prowadził z sobą zaciętą walkę wewnętrzną. Ale z góry wiedział, że miłość do pięknej Rumunki przewycięży wszystkie skrupuły. Dla tej kobiety zdefraudował pieniądze rządowe, a teraz stanie się szpiegiem. Trudno! Nie było rady, stał się jej niewolnikiem i był gotów uczynić wszystko, aby tylko jej nie stracić.

— Gdy otrzymam dokument, wręcę panu trzy tysiące koron — rzekł lichwiarz.

— Niech pan mi da na poczet tej sumy jakieś pięćset koron.

Lichwiarz nie namyślał się długo, wyjął paczkę banknotów i wręczył ją Hekaiłowi.

— A więc nasz interes został ubity, — rzekł z zadowoleniem — Kiedy otrzymam „towar”?

Hekaiło instynktownie zadrżał. O, z jaką rozkoszą powaliłby tego człowieka na podłogę i zadusił go! Ale trudno, był w jego ręku. Lichwiarz miał pieniądze, a to było bardzo wiele... Hekaiło nie miał siły przeciwstawić się tej straszliwej potęgę, jaką są pieniądze...

— Za trzy dni dostanie pan plan... — wykrztusił Hekaiło.

— Dobrze, za trzy dni przyjdę tutaj — rzekł lichwiarz i opuścił mieszkanie Hekaiły.

(Dalszy ciąg jutro)

Jeżow popadł w niełaskę Stalina?

Żony skazanych dygnitarzy proszą o unieważnienie małżeństw, bowiem przeszłość mężów hańbi je

MOSKWA. (ATE). Obiegają tu pogłoski, że stanowisko komisarza spraw wewnętrznych Jeżowa jest zachwiane. Pogłoski te zaczęły się rozchodzić po odbyciu styczniowego plenum CK. partii komunistycznej. Mianowicie uchwały C.K. u, za dające zahamowania „czystki” komentowane są jako wyraz niezadowolania z „czyszciciel-skiej akcji” Jeżowa w r. 1937.

Zachowanie się oskarżonych podczas ostatniego procesu również nasuwa przypuszczenie, że Stalin i prokurator Wyszynski mogą mieć pretensję do Jeżowa, którego pomocnicy z GPU nie zagwarantowali „szczerych zeznań” Krestinśkiego i Bucharina.

Jednak podczas ostatniego procesu wszystkie dzienniki moskiewskie zamieściły artykuły wstępne, wychwalające wywiad sowiecki, a przede wszystkim „sławnego kierownika GPU stalinowskiego komisarza Mikołaja Iwanowicza Jeżowa”.

Artykuły te podkreślały rzekome niebezpieczeństwo, jakie groziło życiu Jeżowa wskutek zamachu Jagody i gloryfikowały obecnego faworyta.

Żony wszystkich skazanych w ostatnim procesie „trockistów” złożyły na ręce Stalina zbiorowe podanie, w którym domagają się, aby sowieckie władze administracyjne unieważniły ich małżeństwa ze skazanymi, bowiem przeszłość skazanych „hańbi je”.

Ponadto autorki podania proszą, aby Stalin zezwolił im przenieść się w głąb Związku Radzieckiego, gdzie ciężką pracą postarają się okupić fakt, iż pozostawały w związkach małżeńskich z „najgorszymi zbrodniarzami ZSRR”.

Podania nie podpisała jedynie żona Krestinśkiego, która w dalszym ciągu twierdzi, iż mąż jej jest niewinny.

Krestinśka, jak wiadomo, przebywa w więzieniu na Łubiance, podobnie jak żona rozstrzelanego Piatakowa.

Sensacją wyroków w procesie moskiewskim było darowanie życia Rakowskiemu, które-

go prokurator Wyszynski obciążał narówni z Bucharinem, Rykowem i Krestinśkim.

Względnie łagodny wyrok na Rakowskiego (20 lat więzienia) wobec 18 wyroków śmierci w grupie 21 oskarżonych, tłumaczy tu faktem, że Rakowski jest jedynym w dotychczasowych procesach — wybitnym współpracownikiem „Kominternu”, który nie został Rosjaninem,

nie urodził się na terytorium b. imperium rosyjskiego i do partii bolszewików przed rewolucją nie należał.

Wobec tego, że Rakowski stanowi typ klasycznego „internacjonalisty” i że jego rozstrzelanie mogłoby się odbić ujemnym echem w międzynarodowych kolach komunistycznych, a tym samym wytworzyć nowe trudności w obecnej ofensywie

Kominternu — Komintern wywierał już w czasie procesu nacisk na Stalina, ażeby osoba Rakowskiego była potraktowana łagodniej.

W tej sprawie u Stalina osobście ingerował przywódca Kominternu, Dimitrow. Ponieważ obecna polityka Stalina coraz silniej opiera się o Komintern, przeto interwencja Dimitrowa odniosła skutek.

Opór wojsk czerwonych przełamany

Francuska Rada Wojenna radzi nad sytuacją w Hiszpanii

PARYŻ. Wiadomości nadchodzące do Paryża z czerwonej Hiszpanii brzmią coraz bardziej alarmująco.

Rząd hiszpański zawiesił osobowy ruch kolejowy między Barceloną a Walencją, na której to linii mogą się odbywać tylko transporty wojsk. Wszystkie transporty prywatne i samochody ciężarowe skierowane zostały szosa, idącą wzdłuż wybrzeża.

Posuwanie się wojsk gen. Franco na froncie aragońskim wywołało poważne zamieszanie wśród wojsk czerwonych, które sprowadzane w pośpiechu samochodami ciężarowymi na miejsce walki nie zdołały stawiać czoła atakującym.

Rząd walencki wysłał wobec tego na teren walki oddziały milicjantów i oddziały szturmowe, które groźbą karabinów maszynowych wstrzymują cofające się oddziały.

Jednocześnie krążą pogłoski o coraz poważniejszej sytuacji wewnętrznej, jaka wytwarza się w Barcelonie.

W ostatnich dwóch dniach władze walenckie dokonały w Barcelonie szeregu aresztowań zwróconych nie tylko przeciwko elementom nacjonalistycznym, ale również przeciw elementom skrajnie lewicowym, a nawet przeciw wysłannikom sowieckim, biorącym udział w organizowaniu milicji czerwonej.

W kołach politycznych Paryża krążą pogłoski, że w razie

dalszego posuwania się naprzód wojsk gen. Franco możliwy jest wybuch powstania nacjonalistycznego w Katalonii.

Jednocześnie „Temps” przynosi pogłoskę, jakoby pomiędzy rządem waleckim, rezydującym w Barcelonie i gen. Franco miały zostać nawiązane rokowania o które rząd walencki miał się zwrócić do władz powstańczych.

Komunikacja z Barceloną jest niesłychanie utrudniona. Z Barcelony i Walencji przybywają codziennie okrętami setki obywateli francuskich, uciekinierów, pomiędzy którymi znajdują się również wybitne osobistości polityczne czerwonej Hiszpanii.

Minister Spraw Zagranicznych Paul Boncour, który konferował rano z premierem Blumem, przyjął po południu ambasadora Wielkiej Brytanii.

Po rozmowie z ambasadorem Paul Boncour udał się wraz z Blumem na posiedzenie Najwyższej Rady Wojennej.

Jak twierdzi agencja Hava-sa, wszystkie te rozmowy oraz obrady Najwyższej Rady dotyczyły sytuacji wojskowej w Hiszpanii, gdzie wojska rządowe załamały się w znacznym stopniu w oporze, stawianym wojskom powstańczym.

Niezależnie od wszelkich względów ideologicznych, głów-ną troską rządu francuskiego jest obecnie istnienie oddziałów niemieckich i włoskich w

szeregach armii gen. Franco. Sytuacja ta narzuca rządowi francuskiemu konieczność poważnego rozpatrzenia nie tylko z punktu widzenia dyplomatycznego, lecz również z punktu obrony narodowej.

Sowiecki lotnik w niewoli

TOKIO. Dziennik „Asahi” do-nosi z Nankinu, że obaj lotnicy chińskiego samolotu bombardującego, strąconego wczoraj pod Wuhu, są obywatelami sowieckimi.

Jeden z nich, który uratował się na spadochronie, został wzięty do niewoli, drugiego zaś znaleziono zwłódnego pod szczątkami samolotu.

OD 30 GROSZY

sprzedajemy używane płyty gramofonowe. „POLSKA PŁYTA”, Marszałkowska 104.

5 księży katolickich więzionych w Sowieciech, ma być wymienionych na zabójcę ś. p. ks. Streicha

POZNAŃ. W mieście krąży fantastyczna pogłoska, że władze sowieckie miały się zgłosić do władz polskich z propozycją wymiany zabójcy ks. Streicha, Wawrzyńca Nowaka, na 5 uwiezionych w Rosji księży katolickich.

Rodzina zamordowanego

miela zgodzić się na tę propozycję, uważając, że krok ten byłby zgodny z duchem zamordowanego, gdyby śmierć jego miała się przyczynić do wybawienia 5 księży

Międzynarodowe czynniki zaprzeczają jednak tej pogłosce.

Rząd Bluma nie potrwa długo

Senat przyjął go z rezerwą

PARYŻ. Nowy gabinet został przez Senat przyjęty z widoczną rezerwą.

W godzinach popołudniowych wyrażano w kuluarach Senatu przekonanie, że w krótkim czasie wyłoni się konieczność utworzenia gabinetu, opartego na szerszej podstawie, gdyż jedynie taki gabinet

może liczyć na poparcie całego kraju.

Nie tylko senatorowie umiarkowani, lecz i większość należących do stronnictw radykalnych wyraża przekonanie, że drugi gabinet Leona Bluma nie odpowiada wymogom chwili i ma jedynie charakter gabinetu przejściowego

Ostatni austriacki minister

wita min. Ribbentropa w Wiedniu

WIEN. Minister Spraw Zagranicznych Rzeszy von Ribbentrop przybył do Wiednia.

Minister Spraw Zagranicznych Austrii Wolf powitał go na lotnisku w Aspern, wygłaszając przemówienie treści następującej:

„Jako ostatni minister Spraw Zagranicznych Austrii, mam zaszczyt podporządkować się panu na ziemi austriackiej i przekazać panu moje agendy.”

Austria i Niemcy są jednym krajem.”

Szef policji niemieckiej Himmler wcielił policję austriacką w szeregi policji niemieckiej. Celem przeprowadzenia reform, stwarzających z policji tej instrument polityki narodowo-socjalistycznej, zostaje ona podporządkowana rozkazom do-wódców policyjnych Daluge i Heiderich

Japonia uzna zabór Austrii

i skasuje poselstwo w Wiedniu

TOKIO. Jak podaje dziennik „Asahi”, po urzędowym notyfikowaniu Anschlusu przez władze austriacko-niemieckie, rząd japoński przekształci swe poselstwo w Wiedniu na konsulat generalny, u-

znając w ten sposób de facto zjednoczenie obu krajów.

Jak słychać, zniesienie poselstwa japońskiego w Austrii przyspieszy ustanowienie poselstwa japońskiego w Budapeszcie.

Rekrutacja robotników rolnych

do Łotwy i Estonii

W związku ze zbliżającą się rekrutacją robotników sezonowych do prac rolnych w Łotwie i w Estonii, zarządy gminne pow. dzisieńskiego przystąpiły do sporządzania wykazów robotników (kobiet i mężczyzn) kwalifikujących się do rekrutacji

Początek rekrutacji spodziewany jest w drugiej połowie marca. W roku bieżącym został przyznany dla powiatu dzisieńskiego kontyngent 2.700 osób, z czego 2.000 osób na wyjazd do Estonii, a 700 osób do Łotwy.

Hitler powrócił do Monachium

Samolot jego eskortowało 5 aparatów

WIEN. Wczoraj o godz. 17-ej kanclerz Hitler odleciał samolotem z Wiednia do Monachium.

Parę minut przed godz. 19-tą ukazało się nad Monachium 6 samolotów (trzymotorowych), które w krótkim czasie wylądowały na lotnisku.

Z trzeciego aparatu wysiadł kanclerz Hitler w otoczeniu min. Hessa, gen. Keitla oraz szeregu wysokich urzędników Rzeszy.

Dodatki nadzwyczajne zawiadomiły w późnych godzinach wieczornych mieszkańców Monachium o mającym nastąpić powrocie kanclerza, zrywając ich do zgótowania kanclerzowi owacyjnego przyjęcia.

Wzdłuż drogi, wiodącej do miasta z lotniska, ustawiły się tłumy, które z entuzjazmem witały powracającego z Austrii kanclerza Hitlera.

Kanclerz udał się wprost do Feldherrnhalle, gdzie złożył wieniec na płytach pamiątkowych ku czci pierwszych ofiar rewolucji narodowo-socjalistycznej.

cznej. PO PRZEWCROCIE HITLEROWSKIM

WIEN. Niemiecki i austriacki zw. alpinistyczny zmienił nazwę na „niemiecki zw. alpinistyczny”.

Słupy graniczne austriackie na granicy Salzburga z Niemcami zostały usunięte i wśród frenetycznych okrzyków ludności spalone na placu rezydencyjnym (przed pałacem arcybiskupa) Salzburga.

Na zarządzenie generalnej dyrekcji poczt i telegrafów wycofano z obiegu znaczki pocztowe z wizerunkiem Dollfusa.

Wydano rozporządzenie, by wyroki sądowe wymierzano za miast, jak dotychczas „w imię państwa związkowego Austrii” — „w imię niemieckiego narodu”.

Żydzi mają być wyłączeni od udziału w plebiscyie 10 kwietnia.

Rozpoczęły się rokowania między Berlinem a Wiedniem, celem wprowadzenia wspólnej jednolitej waluty.

Były kanclerz Schuschnigg wstąpił wczoraj w związki małżeńskie z hr. Verą Czernin-Fugger.

Program wiedeńskiej rozgłośni radiowej tymczasem został skasowany i składa się tylko z transmisji poszczególnych rozgłośni niemieckich.

Zakazano wywozu drzewa za granicę. Przekroczenie tego zakazu będzie surowo karane.

Znana kawiarnia „Splendid” w Wiedniu nazwała się kawiarnią „Berlin” i wzywa aryskich gości do uczęszczania. Jest to znamienny fakt dostosowania się do nowych prądów życia publicznego.

W kołach poinformowanych twierdzą, że szereg dygnitarzy, jak minister Ludwik, dyrektor dep. politycznego Min. Spr. Zagr. Hornbostel, płk. Adam i wielu innych zostało przewiezionych z prywatnych mieszkań do więzienia.

Dorośli synowie b. prezydenta Miklasa, którzy zajmowali rządowe posady, zostali ze służby zwolnieni

Z. KAMINSKA

dziewczyna do wszystkiego

nierzytykłe dzieje pięknej dziewczyny
na wielkomięjskim bruku

Franię Snopkówne bieda w domu wypędziła ze wsi do miasta do obowiązku. Młoda, naiwna dziewczyna padła ofiarą nieznajomego szofera. Kiedy nie można było już ukryć skutków przelotnej znajomości, surowa pani domu po prostu wypędziła ją na ulicę, obrzuciwszy jeszcze stekiem wymysłów.

Po bardzo ciężkich przejściach i tulaczkach Frania powiła synka, Rysia, którego udało jej się umieścić w zakładzie im. ks. Boduena, a młodą dziewczyną zaopiekował się niejaki pan Sterczyński, który umieścił ją za pośrednictwem dość podejrzanego przyjaciela Gacusia w domu bogatych państwa Arcińskich.

Frania podobała się młodemu portierowi, Feliksowi, synowi dosyć zamożnego gospodarza. Ujrzał we Frani dziewczynę czystą, a takiej pragnął na żonę. Oświadczył jej się więc rychło.

A pewnej niedzieli, wykorzystując, że w domu nikogo nie było, zaczął się energicznie zalecać do dziewczyny.

Złapał mnie ręką za sukienkę, aż zatrzeszczała. Przestraszyłam się, że moja jedyna sukienka pójdzie w strzępy w takich mocnych łapach, to też niewiele myśląc, jak się nie odwinę, jak nie trzasnę go z całych sił w papę.

A on zupełnie zbaraniał. Złapał się za policzek i patrzył na mnie, jak wół na malowane wrota. Nie spodziewał się tego!

I to zrobiło mu dobrze, jakby mu kto na łeb wylał kubek zimnej wody.

— Dobrze mi tak! Dobrze mi tak! — zawołał. — Teraz to się przekonałem na własnym pysku, że Frania jest porządna dziewczyna, że nikt Frani nie zdurzy gadaniem!... Bardzo się z tego cieszę! I jeszcze bardziej będę Franię kochał!...

Usiadł znów spokojnie na krzeselku.

— Niech się Frania już teraz nie boi. Już będę siedział spokojnie. Trochę mnie zamroczyło, ale mi przeszło. Bo faktycznie człowiekowi kuczy się bez domu, że strach. I za kobietą własną. Cóż, człowiek siedzi i siedzi... Jużbym odszedł, bo w lecie trudno wytrzymać, ale teraz, kiedy Frania jest tutaj, to mi nijako. I nie odejdę, chyba z Franią. Niech Frania tylko słówko powie, a zaraz damy na zapowiedzi i będziemy ślubnym mężem i żoną!... Dlaczego Frania odwleka? Stanisław może się Frani podoba? Chyba nie. To taki sam gagatek, jak pan Zygmunt! Tylko za dziewczynami wieje, fumi w głowie, muchy w nosie. Udaje sam jaśnie pana, ale bo to on co ma? Wszystko, co zarabia, wszystko przepuszcza. Już pewnie za parę miesięcy swoją pensję wybrał. Taki on jest!... Przecież nie stary Mikołaj, bo on nie pasuje do Frani.

I tak wyliczał pokolei, nie pominął nawet młodego pana Arcińskiego:

— A może się Frania zadurzyła, czego Boże broń, w tym panu Zygmuncie?... Niech Franię ręka Boska strzeże! Bo to będzie jak z Kazią i jak jeszcze jedną, która była przed Kazią. I co? Tamta wleciała, a ta miała tyle rozumu, że siedzi cicho i siedzi. Może ma nadzieję, że sobie pan Zygmunt ją jeszcze przypomni! Może czekać!... Nie doczeka się! Dla niego krótką zabawa. Ma panien dosyć! A czy Frania myśli, że ja tu już dwie, trzy pokryjomu musiałem wpuszczać? Naliczy się tego więcej niż dwa tuziny! Przysięgam Frani!

— Co mnie to tam wszystko obchodzi? — wzruszyłam ramionami, chociaż muszę przyznać, że było jakoś dziwnie słuchać o postępowaniu pana Zygmunta. Taki ładny mężczyzna, a taki grzeszny! Może właśnie dlatego!... Ale chyba powinien mieć trochę opamiętania i wstydu!

Zaczął się na dobrze ściemniać w służbowym, więc zapaliłam lampę. Siadłam sobie z daleka i cero wałam pończochy, a pan Feliks wygadywał i wygadywał.

— Tak samo i pani! Bo to jest przykładne małżeństwo? Stary pan Arciński człowiek porządny, dobry, ale ona?... Nie bardzo mu się udała! Nie bardzo! Ciągłe jej coś złe, ciągle ma pretensje, ciągle by mu tylko przygadywała.

— A czego ona tak?... — zapytałam zaciekawiona, bo myślałam, że wreszcie dowiem się czegoś. Ale pan Feliks nastawił uszu.

— Zdaje się, że ktoś dzwoni od kuchni! — powiedział.

Teraz i ja usłyszałam dzwonek.

Pan Feliks poszedł otworzyć.

Myślałam, że może wraca pani Michałina, albo pani Kaczkowska, chociaż nikogo się tak wcześniej nie spodziewałam.

A tu wraca pan Feliks i mówi:

— To znów do Frani. Ten sam, co był tu jednej niedzieli i jeszcze jeden, jakiś fircyk.

— Czego on się tu pęta? — zawołałam ze złością.

— I jeszcze mi tu jakichś innych sprowadza.

— A skąd Frania zna takiego? Chcą się z Franią rozmówić w jakiejś ważnej sprawie. Jeden mówi, że kuzyn Frani.

— Pan Sterczyński przyjechał! — domyśliłam się. Tzeba było iść.

Tak jak stałam poszłam przed dom przez ku-

chenne schody. Rzeczywiście czekał na mnie pan Sterczyński i pan Gacus.

— Jak się masz, Franiu! — powiada pan Sterczyński. — Podał mi rękę, przyciągnął do siebie i chciał mnie pocałować. Odsunęłam się.

— Jak się witasz z kuzynem? — zaśniewał się. — Przywitaj się ze mną, jak się patrzy!...

— Nie ma pan co udawać przy koleźce, że jest pan moim redzonym — powiedziałam.

— No, chyba nie będziemy stali przed domem. Może nas zaprosisz do siebie. Będę rad zobaczyć, jak tu mieszkasz, jak ci się tu żyje, czy cię tu nie krzywdzą?

Zawahałam się. Nie chciało mi się sprowadzać obcych ludzi do cudzego mieszkania. Ale drzwi były otwarte i pan Sterczyński wszedł pierwszy, nawet nie czekając, czy chcą ich prowadzić do siebie, czy nie.

— Mieszkanko galante! — popiskiwał pan Gacus i czegoś zacierał ręce.

Weszli na schody, więc ja mówię:

— Nie dobrze, że panowie wchodzi. bo może kto nadejść i będę miała przykreści, że mężczyźni przyjmują.

— Nie nadejdzie, nie! — mówi pan Sterczyński.

— A skąd pan wie? Właśnie, że może lada chwila nadejść praczka, albo kucharka, albo nawet i sama pani gospodyni.

— Kaczkowska? — pyta się Gacus. — To moja dobra znajoma. Siedzi w Pruszkowie i posiedzi tam do nocy. Ostatnim pociągiem pewnie dopiero wróci, bo tam zabawa, aż się kurzy!

Pan Sterczyński otworzył jedne drzwi i pyta się:

— Tu jest kuchnia, co? A gdzie jest ten pęta, który nam drzwi otwierał i patrzył na nas spode łba?

— To pan Feliks, portier. Może poszedł do siebie. Nie wiem.

— Idź-no Gacus, porozmawiaj z gościem. Bo ja tu muszę z Franią trochę poszczębiotać. Chyba trafisz do niego, co?

— Ja bym miał nie trafić? Nie bój się, Kituś! Patrzyłam złym okiem na to rządzenie w obcym domu. Byłam zła na pana Sterczyńskiego

I mówię do niego:

— Jak pan postępuje? Wchodzą panowie do obcego mieszkania...

— Nie obcego, bo ty tu mieszkasz!

— I rządźcie się, jak u siebie w domu! To do niczego nie podobne.

— Na długo nie przyszliśmy tutaj. I nasza rozmowa też nie będzie długa.

— To słucham pana. Niech pan prędko mówi i lepiej niech panowie idą, bo to może się źle dla mnie skończyć. Takiego dobrego miejsca nie znajdę łatwo.

— Nie potrzebne ci będzie żadne miejsce.

— Jakto?

— Bo pójdiesz ze mną. Wyjedziemy sobie w świat. I dopiero wtedy życia użyjesz! Wystroję cię, jak damę, będziesz takiego szyku zadawała, że chłopcy będą szaleli za tobą!...

— Mnie to tam jest nie potrzebne — odpowiedziałam. — Mnie tu jest dobrze, do świata mnie nie ciągnie i nie chcę, żeby kto za mną szalał.

— Szaleć sobie może, ale należeć będziesz tylko do mnie.

— Ani do pana nie należałam, ani nie będę należała.

— Nie lubisz mnie może, co? I tak jesteś niewdzięczna za to, co dla ciebie zrobiłem?

— Owszem, jestem wdzięczna i mam ciągle przy sobie naszykowane pieniądze, żeby panu oddać choć część tego długu, bo wszystkiego tak od razu nie mogę. Chociaż pensja tu jest dobra. Mam czterdzieści złotych, ale pan przecież wie, że muszę za dziecko płacić.

— Możesz nie płacić. Zresztą schowaj sobie te pieniądze. Będziemy mieli więcej. Dużo więcej. Nie będziemy liczyli takich groszaków!

Patrzyłam na niego zdziwiona. Niby co mnie obchodziły jego pieniądze? Swoją dług chciałam oddać uczciwie i to wszystko. Wybierać nigdzie się nie za-

mierzałam. Kręciłam się niespokojnie, czy też na prawdę kto nie przyjdzie, i jeszcze nagada pani Kaczkowskiej. Nawet sam pan Feliks mógł nagadać, że przyjmuję gości. Co prawda pani Kaczkowska znała i pana Sterczyńskiego i pana Gacusia i tak dobrze się o nich wyrażała, ale może byłaby nie rada, że ich przyjmowałam sama i mogły się stąd powstać jakie brzydkie plotki, które by zaraz panna Kazia roztrąbiła i wysmiewałyby się ze mnie.

Więc mówię jeszcze raz do pana Sterczyńskiego:

— Miał mi pan coś powiedzieć, to niech pan powie i niech panowie przyjdą innym razem, kiedy będzie pani Kaczkowska. Ona się nawet ucieszy, jak panów zobaczy, bo bardzo dobrze się wyraża o panach.

— Ona nam do szczęścia potrzebna, jak dziura w moście! — roześmiał się.

Rozejrzał się po kuchni, nagle zatarł ręce i mówi:

— No daj buzi i bierzem się do roboty!!

Spojrzałam jak na wariata.

— Do jakiej roboty? — pytam.

Spojrzał na mnie i uśmiechnął się.

— To ty naprawdę naiwniaczka, jakich mało!

A myślisz, żeśmy tu po co we dwóch przyszli? Jak bym chciał się z tobą zabawić, to bym przyszedł sam. Ale na zabawę mamy czas. Na wszystko jest swoja pora. Na miłość najlepsza jest noc. A teraz jest sposobna pora, żeby zostać bogatym!

Jeszcze nie rozumiałam, czego on chce, o czym on gada.

Nagle zjawia się Gacus.

— No, wszystko w porządku — powiada. — Ten chłopaczek jest zupełnie uspokojony.

— Na mokro? — pyta się pan Sterczyński i patrzy surowym wzrokiem na Gacusia.

— Zwariowałeś, Kituś? — zapiszczał pan Gacus. — Tylko go trochę zamroczyło i leży związany.

Jak to usłyszałam, oczy mi się szeroko otworzyły, serce zamarło, dech zatrzymał się w piersiach.

— Co to wszystko znaczy? — wybełkotałam przestraszona.

— Jeszcze się nie domyślasz, siostrzo? Zwykła rzecz. Powiedziałem ci, że mamy się z bogacim. Właśnie się teraz z bogacim. Ty nam trochę pomożesz, uwiniemy się szybko i zanim kto wróci i zobaczy, co się tu działo, my będziemy już daleko, daleko!...

Stałam jak zamieniona w drewno. Ruszyć się nie mogłam.

— Co ty tak wybałuszyłaś oczy? — zaśmiał się pan Sterczyński. — Nic się nie bój. Wszystko jest tak przygotowane, że nie wpadniemy. Mowy nie ma! I ty zwiejesz z nami. Będiesz sobie za granicą paradowała jak wielka dama w jedwabnych kieckach twojej pani. I futra ma i wszystko, jak się patrzy. Myśmy już to dobrze spenetrowali jeszcze od jesieni zeszłego roku! Z nami nie zginięsz!

Wtedy mnie trochę strach i to odrętwienie odeszło. Zawołałam czerwona z oburzenia i gniewu:

— Nie chcę! Nie chcę! Wynoście się!

A pan Sterczyński pochylił się do mnie i powiedział przez zęby:

— Stul, buzię, aniołku! Bo ci przymkniemy!...

I ty tu nie masz czego wrzeszczeć, ani chcieć, czy nie! To już nie twój interes!

— Nie chcę! — powtórzyła uparcie.

— Powiedziałem ci już. Nawet nie możesz tu zostać, bo by cię zamknęli do mamra. Przecież ten strupel wasz powie, że to twoi znajomi obrali mieszkanie. Musisz z nami jechać, siostrzo, nie masz innego wyjścia. I tam dla ciebie będzie najlepiej! Wielki świat zobaczysz i pokocham cię tak, że będziesz zadowolona. Przekonasz się. Ja jestem dobry chłopak. Tylko mnie nie wyprowadzaj z cierpliwości bo wpadam w gniew i wtedy już nie patrzę na nic!... Jazda! Prowadź napierw do gabinetu starego.

— Nie pójde! Wynoście się, złodzieje! — wrzasnęłam.

— A stul-że ty, jadaczkę! — tupnął na mnie nogą pan Sterczyński.

— Boja cię pogłaszczę, dziewczynko, tak, że cię zamroczy! — wykrzywił się pan Gacus i przysunął się do mnie z wykrzywionym tym swoim lisim pyskiem.

Ccs błysnęło na jego rękę, takie żelazne, kastet.

Ale ja nie chciałam dać za wygraną. Zrodziło się we mnie postanowienie, żeby bronić mieszkania do upadłego, choćby mnie mieli zabić!

— Ratunku! Złodzieje! — krzyknęłam jeszcze głośniej.

(Dalszy ciąg jutro).

Zmora kieleckiej jezdni

Ukrócić dzikie harce rowerzystów

Niejednokrotnie już zwracaliśmy uwagę na dziką jazdę rowerzystów po ulicach kieleckich. Rowerzyści jeżdżą bez numerów rejestracyjnych, sygnałów, hamulców i bez światła. W tej dziedzinie ruchu kołowego panuje w Kielcach istna anarchia. Przechodząc na każdym kroku narażony jest na przejechanie.

Kina kieleckie:

Czwartak Varietés
Palace: W szponach ochrony
Casino: Zawiniłam
WF. i PW: Zaginiony horyzont

Rowerzyści stanowią w nocześnie niebezpieczną zmożę dla kierowców samochodowych. Kierowca musi zwracać baczną uwagę na jezdnię, po której grasują rowerzyści.

Coraz częściej rowerzyści padają ofiarą własnej nieostrożności. Codziennie kronika notuje liczne wypadki zderzenia roweru z samochodem na ulicach Kielc. Przyczyną tych częstych wypadków są sami rowerzyści.

Onegdaj przy zbiegu ulic Bandurskiego i Legionów pod taksówkę, prowadzoną

przez T. Kamińskiego wpadł z rowerem Wicek Franciszek. Jak stwierdzają naoczni świadkowie tej sceny winę zderzenia ponosi sam Wicek.

Ekran i Scena

Miłość na Manewrach

Sekcja sceniczna Polskiego T-wa Kultury i Oświaty Robotniczej „Pochodnia” oddział w Kielcach, wystawiła na deskach teatru Polskiego 3-aktową farsę Emila Zoli p. t.

„Miłość na Manewrach”. Całość tej amatorskiej imprezy wypadła pomyślnie. Role swe dobrze zagrały panie: Szliza i Skowerska. Z panów wyróżnić należy arcyzabawnego Gorzadę, zdradzającego nie przeciętne zdolności sceniczne. Poprawni byli panowie Szlizi i Skowerski, Rola tancerki Loli w wykonaniu p. Staroszywny wypadła mdło.

Przedstawienie to będzie w Kielcach jeszcze powtórzone.

Podniosła uroczystość

w Związku Rezerwistów

Ubiegłej niedzieli Związek i Rodzina Rezerwistów Koło Śródmieście obchodziło podniosłą uroczystość poświęcenia świetlicy.

Poświęcenia świetlicy dokonał ks. pułk. Cieśliński, wygłaszając piękne przemówienie na temat zadań Zw. Rezerwistów. Mówca w serdecznych słowach życzył pożytecznej tej placówce rozwoju i poważnych planów pracy obywatelskiej.

W czasie podwieczorku wygłoszono kilka krótkich żołnierskich, pełnych mocy i serca przemówień. W uroczystościach wzięli udział: prezydentostwo Dorobczyńscy, prokuratorostwo Lejmanowie, dyrektorstwo Macekowie, komendant Rod. Zw. Rez., przedstawiciele miejscowej prasy i inni.

Czy jesteś już członkiem L. M. K.

Pan generał Zulauf

na ćwiczeniach Związku Oficerów Rez. w Kielcach

W koszarach miejscowego pułku odbyły się pod kierownictwem p. mjr. Zabiegają ćwiczenia aplikacyjne na stole plastycznym dla członków Koła kieleckiego Związku Oficerów Rezerwy.

Na ćwiczenia przybył do-

wódca dywizji kieleckiej p. gen. Zulauf w towarzystwie szefa sztabu mjr. dypl. Penczkowskiego i kom. WF. i PW. kpt. Konasiewicza.

Pan gen. Zulauf żywo interesował się przebiegiem ćwiczeń i wyraził zadowolenie z wyniku pracy.

Nieszczęśliwy wypadek

Stańczyk Janina, robotnica, zam. przy ul. Weroniki zajęta była przy wyrzucaniu słomy z wagonów na dworcu kolej. Herby. W pe-

wnym momencie wagon, w którym znajdowała się, przetaczano na inny tor. W tym czasie robotnica trzymała się ręką w miejscu, gdzie domykają się drzwi i w chwili, gdy wagon ten zderzył się z drugim wagonem — nastąpiło zatrzasknięcie drzwi wskutek czego Stańczyk doznała obcięcia środkowego palca oraz zgniecenia 2 palców prawej ręki.

FIRMA

M. BALICKI

Kielce, ulica Killińskiego Nr 12, zawiadamia Sz. Klientelę, iż nadszedł świeży transport materiałów wiosenno-letnich damskich i męskich.

PALTA damskie i męskie w wielkim wyborze.

LISY w wielkim wyborze, srebrne, Kamczatka i krzyżaki. Warunki dogodne, oglądanie nie obowiązuje do kupna.

Odbiorniki sieciowe i grzejniki elektryczne, żelazka, Imbryki, Kuchenki, grzałki do rurek, poduszki i inne

do nabycia na dogodnych warunkach

w Radomskim T-wie **ELEKTRYCZNYM**

Spółka Akc. w Radomiu ulica Traugutta Nr 53

Kupon „K. Expressu Codziennego”

upoważnia do otrzymania ulgowego biletu w cenie 75 gr. do kina „Casino” na wszystkie miejsca z wyjątkiem łóż.

BAR i RESTAURACJA BRISTOL

Kielce, Sienkiewicza 21 tel. 12-19

Zaprasza dziś na specjalne dania barowe

Schab z kapustą	50 gr.
Gularz ciel. po wę.	50 "
Golonka pek. z grochem	60 "
Befszyk siek. z cebulą	50 gr.
Kiełbasa firmowa	40 gr.
Bigos myśliwski	30 "

Ceny niezmiennione od 1935 r.

Kupon ulgowy „K. Expressu Codz.”

okazicielowi kasa wyda bilet ulgowy w cenie 75 gr. na wszystkie miejsca w „CZWARAKU”.

Nagła śmierć w polu

Na polach wsi Braciejówka, gm. Jangrot, pow. olkuskiego, znaleziono zwłoki mężczyzny, w których rozpoznano Janika Józefa, ur. 1858 r. mieszkańca Braciejówki. Janik trudnił się ze-

braną i ostatnio wyszedł z domu do okolicznych wiosek w dniu 7 marca br.

Oględziny zwłok nie wykazały żadnych obrażeń, z czego należy wnosić, że Janik zmarł nagle.

„Zaginiony Horyzont”

W dniu wczorajszym na ekranie kina WF. i PW. weszł film, który nieprzerwanie od kilkunastu miesięcy jest przedmiotem podziwu i zachwytu milionowych rzesz publiczności kinowej we wszystkich nawet najbardziej odległych zakątkach świata.

W Europie jedynie Francja i Anglia dotychczas wywiesiły ten największy film wszechczasów przyczem w Londynie „Zaginiony Hory-

zont” pobił 2 rekordy, a mianowicie: rekord kasowości i okresu wyświetlania. Kino „Tivoli” wyświetlało go przez 24 tygodnie.

Role główne kreują: Ronald Colman, Jane Wyatt, Edward Everett, Horton, H. B. Warner, Margo, John Howard i tysiące statystów.

Dzisiaj na ekranie kina WF. i PW. ujrzymy to wielkie arcydzieło wytwórni Columbia Pictures.

Występ Teatru Narodowego

Znany z doskonałych przedstawień Teatr Narodowy z Poznania wystąpi w Kielcach w niedzielę dnia 20 marca i wystawi o godz. 18 30 punktualnie w sali Teatru Polskiego największy przebój scen światowej — komedię w 3 aktach Jerzego Berra i Ludwika Verneila p. t. „Mecenas Bolbec i jego żona”.

Rewelacyjna ta komedia, która jest jedną z najlepszych w repertuarze scen polskich, wystawiana była w Warszawie 250 razy z rzędu przy rekordowym powodzeniu.

W jednej z głównych ról wystąpi gościnnie znakomity artysta Teatru Kameralnego p. Artur Kwiatkowski w oto-

czeniu pp. K. Sroczyńskiej, M. Hryniewicz - Romanowskiej, L. Radońskiej, Zb. Opolskiego, St. Golczewskiego, Wł. Okrzyńskiego, St. Pająkowskiego, St. Rodziewicz i in.

Teatr przywozi kompletne dekoracje pendzla znanego artysty malarza A. Makarewicza.

Dla dzieci przygotował Teatr miłą niespodziankę, wystawiając: tego samego dnia o godz. 16-ej przepiękną baśń fantastyczną w 4 aktach Zarembskiej „W czarowanej krainie królowy żabki”.

Bajka wystawiona będzie w nowych cudownych kostiumach i niezwykle barwnych dekoracjach przy udziale zespołu Narodowego.

Wyrób szczotek i pędzli

J. OKRAJEWSKI

Kielce, ul. Sienkiewicza 30

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie szczotkarstwa wchodzące do użytku domowego, fabrycznego i technicznego, po cenach bardzo przystępnych

Posiadam na składzie: walizki, teczki, sznury, zabawki, linoleum, chodniki, wycieraczki i t. p.

